Србобран излази:
СРЕДОМ и СУБОТОМ.
Предплату примаю све ц. и кр поште, познати скупитељи и уредничество (грчка улица, у кући брой 1491).
Рукописи невраћаю се натраг.

СРБОБРАН

Предплатне цене:
на три месеца 2 ф. 50 н. на по год. 5 ф., на год. 10 ф. а. вр.
За огласе плаћа се за оно место, кое ен ред из петита заузима за сваки пут по 5 н., и сваки пут по 30 нов. штемплариие.

ГОД. IV. У НОВОМ САДУ У СУБОТУ 12. ДЕЦЕМБРА 1864. БРОЙ 49.

Политични преглед.

О сазиваню угарског сабора іош за времена райхсратских сѣдница поче се по оним круговима говорити, кое обично за мѣродавне сматраю. Исто тако држи се, да ће министар правде Др. Хайн из министарства изтупити. —

Идеа конгреса, како „Келн. Ц.“ являю, почела се е опет на површю дневних разправа указивати, и то у поспешнием одношеню него прошле зиме. Овай приятель Француза „К. Ц.“ ненада се, да ће Аустрия, Русия и Пруска пре на конгрес пристати, док им се неда рѣч, да на нѣму о Польской неће говора бити. Цар неуморно о том настои, да се обште обезоружанѣ — у Европи предузме; но о том е тежко преће и мислити, примѣћуе „К. Ц.“ док Аустрия сабльом у руци маше. Али Наполеона већа неволя гони, да о обезоружаню настои, ер државни дугови Француске превазиђоше све мѣре.

Интересантно е чути, како е штутгартски „лист за главно и камату“ од Мозера, европски државни дуг израчунао:

Прорачунано е, да се дуг 49 држава европских при почетку овог столећа из 4000 милиіона франака састояо, почем е млого коешта (дугова) из дугуюћих књига in aeternum избрисано било. После 60 година, т. е. у наше дане адиция државних дугова те 49 државе, нарастла е за $55\frac{1}{2}$ милиіарда, или: 55.500.000,000 (петдесет и пет хиљада и пет стотина милиіона франака.) Ако тако узтрае то ћемо вели, концем овога столећа лепу суму од сто хиљада милиіона франака државних дугова имати.

Он е и ово том приликом израчунио. Европа, као што знамо има данас око $280\frac{1}{2}$ милиіона становника. На сваком поединому, без да е сам томе крив, лежи дуг од 200 франака, као државна пасива, к чему іош сваке године 3 франка долазе. Европски грађанин, кои данас на свет дође, већ у колевци има на себи 200 франака државног дуга!! Штета што се од овог државног дуга као од адамског грѣха, новим каквим „крещеніемъ“ избавити неможемо.

Папа іош ние Наполеону одговорио, шта о конвенции мисли, и то овога здраво срди; па е, како веле, таке кораке преко свога посланика у Риму учинити дао, како ће до нове године и Рим на своіой страни имати (?) Даље се говори, да ће папа око божића опет едну окружницу пустити, у коіой ће протестовати против дизаня манастира у Польской, и о више споменутой конвенции изразити се.

У туринском сенату предлаже Ламармора и доказуе нуждност штеденя, да би им и у будуће народ с жртвама притицати могао. Он е рад да се ни сувоземна ни поморска сила неумалюе. Осведочава се, да е и Гарибалди у фриjулским бунтовничким покушаима помешан био, ер е оба воће четаша Толация и Андреуция брзоявом их себи позвао.

У Шпании е предстоећа министарска криза на миру прошла. Министарство Нерваец остало е.

У Ващингтону е 26. п. мес. конгрес отворен. Линколн е по свом вѣстнику препоручио: рат, док се юг непокори. Од тога, што е већ еданпут о робству изречено било, неузима се ништа натраг; препоручуе измѣну у уставу, коя робство на вемльишму уние (подразумева се и юг) коначно укида. — Ђенерал Шерман здраво напредуе.

Претрес синодских предлога.

П. I. У **Вуковару** на св. Николу.

У бр. 46. Србобрана казао сам, да кад предлози синодални и даље у „Србобрану“ саобштени буду нећу пропустити, мое примѣдбе отворено и даље путем овога српскога органа обелоданити, кое ево и не пропуштам учинити. Но пре свега молим нека ми се допусти о §. 22 предлога синодалних кою проговорити, кои е при првом претресиваню позорност мою некако избего. У овом параграфу на слово г. стои: „и то да се збришу потраживаня сумнителна, и коя се истерати не могу“ я не знам како би у будуће могло бити потраживаня сумнителни, и да се истерати не могу, кад су сада земальске књиге уредно уведене и кад постое, кад се заям само на пупиларну сигурност као што у истом параграфу стои дати дозволява, — даклем ту не може бити сумнителни, и коя се истерати не могу потраживаня, осим ако би, од кога да нас Бог сачува у будуће, општи преврат наступио, те би гдикое општине црквене православне она горка судбина постигла, коя е жалосне успомене 1849. године Новисад, Сентомаш и іош нека у Бачкой и Банату православна места постигла, или ако е заям капитала, од пре тога по старом строю учинит, шта би у сваком другом случаю, извршаваюћи општински црквени одбор, за безобзирно поваймлѣне и да бог ме онда утерати не могуће капитале, одговорност лако избећи мого, ер би му се тим путем врата широм отворила, — дочим за сваки у будуће заям, општински црквени одбор, целой црквеной општини мѣстной, и то in solidum, едан за цео одбор и сви за еднога одборника ямчити мора.

Сад да пођем даље, я сам у прошлом претресу синодских предлога казао; да су свештеници већ по самом званию свом чланови местне с упштине, као што у §. 13 другом обсеку стои, то est он не мора 6. седмица са намѣром сталног останка у мѣсту пребивати, — већ чим по општини изабран или по епархиалном консисториуму, у општини за свештеника поставлѣн буде, и тамо приспѣ, и свое се дужности прими, али ни сам казао да он или они по самом званию своме и одбора црквеног као што у §. 33. предлог синодски чита се, чланови постаю, то им одричем, зашто ако су и свештеници, люди су, и подлеже као и сви други човечиим страстима, а има нас свакояки у Бога, осим ако од општине црквене мѣстне за одборника изабран буде. — Ал онда са другим осталим одборницима, ямчи мѣстной црквеной општини за све и одговоран е, и ако баш парох или пароси по самом званию своме чланови одбора црквенога бити мораю, а она нека будну само са напутним а нипошто са решителним гласом, cum informativo non decisivo voto, што у таквом случаю неби морао мѣстной (општини црквеной сврху руковођеня иметка ни ямчити ни *одговарати*

Брой одборника у свакой мѣстной црквеной општини, па била она колика му драго, не треба да буде ни већи ни маньи него 12. по примеру ученика преблагог Христа Спасителя, коих ние више било него 12. осим пресѣдателя кои е тринайсти, кои се сви по целой мѣстной црквеной општини избирати мораю, даклем мѣстни црквени одборника брой кои се у §. 34. наводи са свим одпада и не види се ни найманѣ нуждан.

Одборнике као што сам већ више пута казао, бира цела мѣстна црквена скупштина и на §. 35. други обсек ко не може бити у едно исто време одборник, треба по моме мѣнию да се и то придода, да у едно исто време не може бити одборник мѣстне црквене скупштине, ни онай кои е у едно исто време општински служитель, или у дѣйствителной служби явни званичник, — осим ако е у станѣ мира ставлѣн, ербо би се тим начином могли остали одборници тероризирати, теби доста пута што год учинили, што у другом случаю никада неби, а друго и само свето писмо каже, да нико двома господарима робовати не може, те зато видимо да званичнике и у соборе саме земальске избирати ние слободно, ето нам примера у суседной княжевини Србии. —

Да изабрани одборници, са своим предсѣдником и подпредсѣдником, кога такоћер цела мѣстна црквена општина треба да бира, заклетву положити мораю, по §. 36 то е са свим у своме реду.

Да се одборници не на 6. већ само на 3 године избираю, то сам од пре реко, но ако би из међу тога времена кои умро, или из општине изселио се, или би болећу тако пречен био, да му седнице полазити, и у руковођеню иметка општинскога црквенога участвовати ние могуће. — То мора предсѣдник за шест неделя дана чим му то до знаня дође целу општину црквену у седницу позвати, да у место таквога одборника другога изабере, — ако се пак то са предсѣдником догодило, онда мора подпредсѣдник за 30 дана општину позвати, да предсѣдника бира, донде-тако док општина другога предсѣдника не изабере, ступа он у првога цело право, и иметак руководи. —

Перовођу треба да бира одбор мѣстни црквени, ел он ямчи и одговара за руковођенѣ целога црквенога иметка, нѣму ће дакле найболѣ познато бити, коме ће вођенѣ писарни послова и пера поверити, а не допуштам нипошто да га цела мѣстна скупштина црквена бира.

На дѣлокруг мѣстног црквеног одбора, не треба да спада оно што се у §. 39. на слово в. наводи, ер ово треба да спада само на пароха као духовну власт, у што се светски люди мешати немаду, ер кад би се светски люди, као што е одбор у таково што мешали, онда би се и међ Србльима православним, као неки езуитизам уводио, те би се између породица, или поедини люди и одборника могла велика мрзост и неприлике и распра а отуда временом и раскол породити, — од кога свега ми Србльи православни треба да се чувамо, као печен од ватре. — Ел видимо на жалост да и онако пропадамо, и сваки нас дан манѣ бива.

А на слово н. истог параграфа треба да се у место 6 година измени на 3 само године.

Избор мѣстнога управителя и старателя школскога, по моме мнѣнию, држим, да нетреба да консисториюму као и за управителя главних школа предложена способна лица, поднаша, да овой од послѣдньих троицу, митрополитском црквеном савету за наименованѣ еднога поднесе, дочим консисториюм треба да руководи само чисто црквене предмете, а не школске, кое на посебну световну школску власт треба да спадаю, — и да се испод консисториюма, са свим, еманципую, — а за управителя главних школа, не више него три само способна лица, треба мѣстни црквени одбор, и то не митрополитском црквеном, већ е савету войводства српскога за наименованѣ еднога, поднесе. (Знам да ће ми овде не едан православни родолюб рећи, а гди нам е войводовина српска? Истина да ми войводовине српске за сада немамо, али треба да свагда и свуда настоимо да добиемо. — „Куцайте и отвориће вам се, треба и морамо добити, ер ако войводовину српску не добиемо, предлози синодални, и сви претреси наши, па били они ма како добро ставлѣни, пашће на землю не плодну, и неће пожеланим уродити родом, а гди нам е митрополитски црквени савет, и тога немамо, и незнамо из какви ће се іош особа поставити, ер ако се будну поставляле особе по препоруци, и по сродству, и по споляшньим само изгледу, — а не по врлинама унутрашньем и науци, е! онда с богом? на овом за сад нека будне доста, казаћу кад о школама станем говорити даље.)

Од §. 40. пак све до §. 66. заключиво, тако е добро схваћено, да се о њима по моме мнѣнию ништа више пожелити не може. —

Што се тиче §. 67. о избору окружни протопресвитера, ту примѣтити морам да е рђаво схваћен, ер смера ако не са свим, а оно у главноме, на умальиванѣ епархиялне консисториялне власти, а свето писмо каже: подайте цару царево а Богу божие, а то е на просто рећи „свакоме свое, с тога дакле држим, да обудовлѣног окружнога протопресвитера народ православни нема никакво право у избор протопресвитера межати се, а іош манѣ општина у коіой ће и парох бити, — но целу ову ствар епархиялни консисториум руководи, — и протопресвитера сама без избора општине, поставля, што би у противном случаю глас општине у коіой ће протопресвитер и парох бити, у избору нѣговом, био меродаван. Та кад е свештеник едан, за протопресвитера способан, онда не може ни едан разборит човек посумняти, да за мѣстнога пароха ние способан. — А видили смо сви како и камо е свет при избору избирача за народни сабор глас даво — па нисам рад да то позорие, и у светиньи православне цркве наше гледам, — и ако се коме за избор окружнога протопресвитера глас дати намерава, то треба да само окружия онога, у ком се протопресвитер поставля, Свештеници гласаю и избираю, — а осталим светским, православним, треба рећи, „procul ab esto profani“ — ер он е њима само предпоставлѣн.

Нити се §. 65. на избор протопресвитера, тако лако прелагодити дае, што ми се види, да ние ни найманѣ од нужде да протопресвитери, едан за другим у едном и том истом месту постояти мораю, то протопресвитер треба само да е у окружию ономе у ком е за таковога поставлѣн, и парох, па био он у коем му драго месту, а особита места за становaнѣ протопресвитера назначивати, ние ни найманѣ потребно, — што би се тим начином, не само протопресвитерима, но и њиовой породици, оставлюћи свога завичая и свога већ стеченога иметка, доста пута уштрб нанети мого, — то могли кои су за протопресвитера, са свиме квалификовани, из наведеног узрока, — и селяканя из едне парохие у другу неби се тели тога звания примити. Я незнам, шта е синод руководило, кад е овай параграф тако схватио, — ал чини ми се да е имао пред очима, покойнога протопресвитера и општину новосадску, — но онде е са свим други случай био, кои општину православну новосадску по нечем подпуно изговара — ер е покойни протопресвитер Стаматовић, изван штоно веле зида, „extra muros“ едне епархие у другу премештен, кое я неби никада саветовао, него у ко-

іой е и за кою епархию свештеник, подстригнут, ту нека ако е зато класифисковат, и протопресвитеруе. —

О прелазним одпредѣленьма под VII. говорићу у другом листу далѣ.

Нов мађарски лист у Бечу.

Почетак райхсратских сѣдница пробудио е живлѣ дѣланѣ и у журналистици. „Дебата“ коя се услѣд райхсратског дебатованя роди, заиста своим найузоритиим бечким колегама чест чини. Ми смо у свое време о њой рекли, што по найчистием увереню држасмо, да едан лист са тако племенитим задатком заслужуе. Од нове године, излазиће у Бечу „Бечи Хирадо“ уређиван од славнопознатог мађарског публицисте г. Аурела Кечкеметие. Први лист, коег е као пробу слѣдећих у свѣт послао, обшту е позорност на себе обратио. Два чланка у њему одликую се познаванѣм данашнѣг положая ствари и отвореношћу, коя сваку похвалу у толико више заслужуе, што се данас манѣ више сви готово листови устежу оно рећи, због чега се неби толико закона бояти имали, колико из страха, да кою моћну странку против себе не дигну. „Бечи Хирадо“ као што рекосмо отворено свое мисли на видик износи, осниваюћи их на назорима, кои се немогу лако порећи.

Ми ћемо нѣка мѣста из тих чланака навести. Први под насловом: „Закон или октроисанѣ“ говори о октроисаню изборног закона, и по нѣговим речма судећи, неће влада нови изборни ред у Угарской октроирати. Он сам („Бечи Хирадо“) говори овако: „Какве интересе има влада на спрам изборног закона? Пре свега, да іой нуждан уплив на изборе сачуван остане — разуме се између законих граница. Истина, било е од едне стране речено, да се влада при предстоећем избору за угарски сабор неутрално понаша. Но ова е доктрина тако противуставна, да е и сам „Пешти Напло“ за свою дужност држао, против ове доктрине пасивитета устати. И ми потврђуемо, да влада не само право има да на изборе од уплива буде, него да іой е то и дужност: ми би шта више желили, да е то и 1861 чинила, ер да е то чинила, неби партая неразума до маіоритета дошла, и онда би у сабору 1861 коя странка до те важности дошла, да би умерене од 1848 под Деаком (нѣговим предвођенѣм) подпомогла. Зато што такове странке не би, неостаде Деаковой партии ништа друго, него да или сама „крайня десна“ постане, и са тим земљиште изгуби, или да одлукашима попусти и да им се покори. Зато дакле сваки мора, или принадлежао опозициии или влади, да и у долнѣм дому владина партая буде, да потом влада између законих граница на изборе уплива има. За таки поступак владе при изборима велики простор оставља изборни закон од г. 1848. Іош далѣ изборни закон разпространити, по нашем назору нит е могуће нит е савѣтно. Овай су закон импровизатори од 1848. тако мудро удесили, да мудро устроена управа нѣговом помоћу лакше за се нуждну странку задобити може, него Наполеон са обштим гласанѣм.“

Други чланак: „Шмерлинг одступа,“ претреса већ много пута претресано питавѣ: да ли би болѣ околности за изравнанѣ са Угарском наступиле, кад би Шмерлинг одступио? Ова е мисао готово у цѣлой Угарской усвоена, да би са одступанѣм Шмерлинга са државног министарства сасвим боля времена наступила, и да би се брзо до изравнаня дошло. „Бечи Хирадо“ у свом чланку под гореспоменутим насловом овако мисли: „узмимо, да е райхсрат баш за цѣло то, за што га многе скромне желѣ праве, то ест, да е парламент, у ком свака диференция странку маіоритета на кормило државних послова водити мора, шта би у том случаю Угарска добила? Одговор на ово питанѣ лежи у дебати о адреси. У овом е без сумнѣ доста добре волѣ праведние и помирљивие расположенѣ на спрам Угарске изявлѣно, и од оне групе, коя е пре две године дана за то била, да се угарско питанѣ реши по оной теории, коя е предлагала, да е Угарска буном од 1848 сва своя права изгубила. — Па зар ние и сам државни министар о подобном предусретаню доказ дао — не само речма него и дѣлом? Довољно нам е на шири райхсрат упутити, дѣло, коег послѣдице од великог замашая бити могу.

Но метнимо, да су начела и тенденции г. од Шмерлинг мађарском схваћаю ствари непоспешна, шта би Угарска добила, кад би на нѣгово мѣсто воће тако зване либералне опозиции ступиле, кое, као што е познато, нису против Шмерлингових начела и фебруарског устава, него Шмерлингу само то пребацую, што ние устав (фебруарски) доста брзо и енергично у живот привео. Саставитель адресе Др. Гискра, или Др Хербст, Милфелд или Куранда, нису умѣрение централисте од господина од Шмерлинг, и држе ту аксіом-у (необориму истину), да е Аустрия нѣмачка држава, кое тежина у Нѣмачкой лежи. — Но узмимо други случай, да се уставност у Аустрии баш због тога опозицционалног духа, кои се у посланичком дому све већма развия, неможе одржати, и да мѣсто нѣ наново строжии или блажии абсолутизам ступи — шта би Угарска абсолутизмом добила? Ни абсолутизам неће манѣ централистичан бити него што е устав. У том е професор Хазнер подпуно право имао. — Тако звана странка автономиста, у кою заиста уворите особе спадаю, као Кайзерсфелд, Вазер, Рехбауер, броем е врло мала, и нема правог земљишта, за рѣшенѣ угарског питаня, зато што нема ни конкретно означене цѣли. — Клам-Тунска комбинация, то е централизация, на основу федерализма, она е дакле не само противна угарском гледишту, него га сасвим изключуе. Но можда би између Клам-Тунског програма и угарских октобарских люди до споразумленя (Фузио) доћи могло, кое би, ако ништа друго, бар хисторичку Угарску са своіом предмартовском автономиіом спасти могао? Он („Бечи Хирадо“) невиди у томе спасения, и мисли, да би то Угарску опет у 1860 и 1861 бацило. „За лѣћима ове странке стояла би реакционарна централизация и бунцийски либерализам кои би Угарску или савезником племства и реакции или другарицом данашнѣ демократие начинио.

По овоме види „Хирадо“ да у промѣни личности никаквог побољшаня нема, а найманѣ да би се дуализам увести могао, ког млоги Мађари тако ватрено желе. Он свой речени чланак овим рѣчма завршуе: „Ако се до спознаня истине дигнемо, да е единство и нераздѣлност монархие обшти претрес обштих државних ствари, усредоточенѣ найвише државне владе, така потреба, коя е за дѣло измиреня мѣродавна, ер она за сваку владу, па баш да е из мађарских кругова произишла, мѣродавна бити мора: то ћемо се тим манѣ детиньским назорима одавати, да угарским желяма само едно име напротив стои, и да ће и сама ствар друга постати, чим на мѣсто овог другог метнемо. Нема іош година дана, како смо из уста едног узвишеног мађарског државника чули: „Шта нам хасни до врха уздигнуто чесло (девиза): „или ми или Шмерлинг?“ Не против Шмерлинга, него са Шмерлингом мора се рѣшенѣ угарског питаня извоевати. — И сваки ће се люто варати, кои гледаюћи на найновие дебате о адреси, томе се назору одао буде, да данас ствари у начелу другчие стое, него што су пре годину дана стояле.“

Оваке истине и непристрастни назори о рѣшеню угарског питаня врло су редко из мађарског пера изтекле; но овим се само путем до брзог, и пробитачног рѣшеня доћи може, до чега „одлукаши“ са своим пренапетим желяма никада неби дошли.

Друго врѣме, други савѣт.

Француски листови, кои у своим пресудама, нагађаньма, савѣтима, исто тако у свѣту мѣродавни постати мисле, као што е реч њиовог императора у рату и миру, при склапаню и при разкиданю уговора мѣродавна, дотле тѣраю свое арогантно покровительство с другим дворовима и народностима, да су управо несносни. Сваком е познато, шта се за ова готово четири мѣсеца — од постанка конвенцие, за и против нѣ говорило и писало, Французи су на првом мѣсту савѣтници били: за поштен мир, за славан рат, за единство и против единства Италие. Аустрию су страшили 59-ом год., хвалисанѣм, да ће Млѣтке за 14 дана поести, и свим другим страшилама, што им на ум паде. Но то ние њина збиля била. Они су пипали жилу, да се увѣре, да ли они, кое би Француска радо лѣчила, заиста нѣног лѣка требую; и на жалост, говором аустрийског военог министра у райхсрату, а Ђялдина, Ревела и других у талиянском парламенту увѣри се, да Аустрия и Италия нису таки болници, кои непосредно лѣка из Париза требаю.

То уверенѣ сасвим е другчие француску пресу разположило, и она сад опет држи за свою дужност, покровительским тоном Аустрии и Италии савѣте давати. Но не више савѣте кланя и отиманя, него благе — у духу христянства! „Жур. де Деба“ едан од найчитаних француских листова, кои међутим ни од императорских зрака милости далеко недстои, поче на еданпут и Аустрии и Италии лекцие читати, да се ману коечега, него, да се свака са uti possidetis (као што сад притежаваю), задовольи.

Наравно, да ние „Журнал де Деба“ одма отворено са овом мисли изишао, него ю е найпре на подножѣ „обштег обезоружаня“ ставио; али су му аргумента свакояко врећаюћи, надувени. Аустрии ставля пред очи Солферино, а Италию страши Млѣтцима. Аустрия, вели, ништа учинити неможе да траянѣ кралѣвства Италие умали; а Италия треба да и Рим и Млѣтке моралним средствима задобие, ер оружѣм неиде.

Кад Италии ништа друго неостае, него ако хоће до единства да дође, узданѣ у себе саму, онда іой е конвенция сасвим сувишна и француско приятельство непотребно; ер такав савезник, на ког се само зато обзирати морамо, што од нѣга зазиремо, горе е од явног неприятельства. Виктору Емануилу и Пеполию слабо ће Италия имати захвалити, што су іой осим домаћих заплета и тежкоћа, іош и таког приятеля на врат натоварили, коме рачун за своя дѣла давати мора, без да іой у чему помаже.

Што се Аустрие тиче, она се несносног приятельства француског у толико опростила, што е отворено изявила, да ће се за одржанѣ свое цѣлокупности оним средствима побринути, коя страно приятельство изключую.

Подобно „Ж. де Деба“ и нѣгов колега „Опин. Национал“ о Пруской говори, само е том малом разликом, што овай за Француску оно иште, што ние нѣно. Овай лист о райнским провинцнями говореći, тврди, да оне француским духом дишу(?) дакле треба француске да буду!! И предузето обште гласанѣ у овим провинциjама, имало би исти послѣдак, као и оно у Ници и Савои. „Ботшафтер“ на ово примѣћуе: „песницу стискуеш на оваки безобралук.“

Из свега се овога види, да е император опет рад нов какав маневар произвести, па унапред предуготовля свѣт, да се незачуди; ер ако е заиста Пруска одлучила, да полабска херцогства себи присвои, онда ће се морати жртва на Райни приятельству Наполеона принети, кои се чини да се за сада више с туђим стварма занима него са своим домаћим.

Непропушћамо овде едну опомену „Реформе“ навести, коя много истине у себи садржи: „Шта ради Наполеон? Он стишава донекле талиянски Вулкан, да пусти да се Нѣмачка запали. Он умирує Аустрию у смотреню Италие, да е приволи (Аустрию) да енергично у Нѣмачкой поступа, с Пруском или против нѣ. Ако се обе силе сударе, или обе скупа Нѣмачку подярме, онда ће се Наполеон умешати. Да ће онда одма и талиянски а по свой прилици и іош кои покрет букнути, нетреба доказа. То су изгледи за мир за идућу годину.“

Што се нѣмачких велесила (Аустрие и Пруске) и бунда тиче, немислимо, да ће тако безобзирно у француске замке утрчати; а Италия не таи, да се за рат спрема, и да би га сутра започела, само кад би средства имала, коим би га водила. Но свакояко ове црте француског приятельства могу за поуку служити.

Нови Сад. 10. дек.

Данас е изванредна скупштина Матице Српске држана, под предсѣдаванѣм подпредсѣдателя Дра Хаџийћа. Овдашньи чланови Матице Српске у пуной мѣри оправдаше наше очекиванѣ, и осим њих неколицине, сви дођоше. Са стране видисмо само едног едитог. До подне претресана бише три главна предмета: предлог управляюћег одбора о куповаию куће за Матицу, предлог књижевног одѣленя, да се сачинителю дѣла за уређенѣ цркве, школе и фуудация народних изда награда од 25 дук. и предлог истог одѣленя, да Матица Српска издае књижевно-забавни лист, кои би трипут на мѣсец излазио, с годишньом цѣном од 4 фор.

Што се тиче купованя куће, то е у смислу предлога од дотичне комесие поднешене едногласно рѣшено, да се стан за Матицу не купуе, почем е то нѣном определѣню противно.

За награду дѣла под насловом: „Вѣрую во едину святую соборную и апостолскую церков“ у смислу предлога књижевног одѣленя такођер готово едногласно би рѣшено: да се писцу има половина од разписане награде (25 дук.) издати, али предходно путем новина питати га, пристае ли на то, или не пристае, и да се за 8 дана има изяснити. Такођер да дѣло то или сачинитель или Матица што пре штампа, да би се до разправног сабора њим користити могли.

Найдуже и найжешће е претресан предлог у погледу издаваня новог белетристичног листа од стране Матице. Рѣшено издавати. —

— Бечке новине являю, да ће епископ Шагуна постати романским митрополитом, и да ће се нова епископия романска устроити из Романа,

кои се у Темишварской и Вршачкой диецези налазе. —

— Од како се у Бечу бави бан Хрватски ФМЛ. барон Шокчевић, од ото доба као што нам се из Беча явля, влада у хрватской дворской канцелариии велика живост; сваки се дан сѣднице држе, кое се на решенѣ хрватског питаня као и на сазиванѣ крватског сабора односе. Дворски канцелар хрватски Мажураниħ, заедно са баном Шокчевићем сваки дан се састаю и саветую са г. државним министром. —

ДОПИСИ.

С. **Карловци**, 6. децембра.

Ко налази у дивотной нашой служби божиіой душевне насладе, могао ю е заиста наћи овде о св. Николи у пуной мери. На бденію пуна велика саборна црква, коя о св. Николи храм слави, осветлѣна богатим подарцима млоги побожни свечара, свети Патриярх са 5. мирски свештеника и 4. монашки, међу њима са 2. архимандрита служи и са одушевленѣм свете молитве чита, а зидови велелѣпна храма милозвучне гласе млогобройног народа громко одзиваю, све е то било кадро сваког правог Србина необично узбудити и подићи. Исто тако на литургии сутра дан, ал што е увеличало славу тог великог праздника, то е проповед св. патриярха о причастном. Он ступа на амвон: његова е намера поздравити обштини благ дан и опоменути е, да срца своя свагда у цркви едино слову божием отвори, ербо нас то найвише усрећава, ер е то темељ свакой другой науци. Ал какав е леп почетак те беседе! св. патриарх ни себе неизузима из броя други грешни људи, већ као они рибари, кое е Христос спаситель за разспространенѣ науке свое узео препоручуе слово Божие. После свете литургие био е сјан обѣд код Његове Светости, кои тай дан свое крсно име слави. Осим остали млоги гостию од овдашнѣг грађанства био е при трапези и преосвештени епископ пакрачки Г. Никанор. Св. владика подиже у сред обѣда чашу и наздрави светом патриарху с овим од прилике речима: „Као што верует, да сте по милости Бога, кои е вашу Светост изредним даровима ума и срца украсио, и ходатайством св. отца Николая, вашег домаћег покровителя, найвише достоянство црквено получили, тако сам уверен, да ће ваша светост бити и у народу и у цркви светилник светлѣйши, као што наша црква светог отца Николая назива.“ Г. епископ одпояо е после приятним и любким своим гласом неколико стихира и са вештачким своим поянѣм на велико задовольство Његове Светости и свию гостию ову лепу црквену и народну славу достойно завршио.

Из **Срема**, 10. дек.

Прво вам топлу хвалу изявити морам у име свемое сабраће, с коіом сам се о томе прилику разговарати имао, што синодске предлоге обѣлоданисте, да се и они о њима — коих се управо тичу, по свом увѣреню и дуготрайном искуству изразити могу. Предлози су у обште такови, кои заиста на побољшанѣ нашег црквеног станя, свештенства, школа и учителя иду; али, као што е већ еден поштованог вашег листа дописник рекао, да су „дѣло рукъ человѣческихъ,“ тако и ми — на коих се добро ти предлози клоне — налазимо по гдѣкоюману у њима — кою ће разправни конгрес без сумнѣ поправити.

Ви сте вашим поштованим листом свакога, кои у себи довольно душевне снаге осећа, а и практике у том смотреню има, замолили и позвали, да слободно и одкривено свое мнѣнѣ изрече; ер ћемо тим и саму ствар болѣ разяснити, а са тим и разправном сабору олакшати. Племенита е заиста вашег поштованог листа желя била; но ние іой тако дѣлом одговорити, као што би и найболя желя хтѣла. Трудно е за еднога — а често би и безкористно било, о толиким предметима безпогрѣшан суд дати, или шта више оне точке поправляти, о коима су — вѣровати морамо — и они зрело размишляли, кои су их саставляли. Зато би я, — задржаваюћи себи право, свое индивидуалне мисли о предлозима изрећи, — пре свега желио, да се моя сабраћа найре у приватним своим зборовима или на то означеним састанцима у већем брою састану, да се скупа посавѣтуемо: шта овако остати, шта ли се измѣнити има; ер: „више очию више виде, више люди, више знаю.“ —

Наша се ствар по свима изгледима на болѣ окренула; добра воля и енергично настояванѣ онога, коме понайвише за овако слободоумне предлоге у смотреню нашег побољшаня благодарити имамо, тврдо се уздамо, да ће започето, на нашу срећу и радост концу привести.

Угарска.

Као што нов мађ. лист кои у Бечу излази „Бечи Хирадо“ явля, израђен е при унгарской дворской канцелариии еден пресски закон, кои е већем Његовом Величеству сбог найвишег одобреня поднешен. Пресски законик ступиће у едно време у живот са укиданѣм војничке власти у Угарской. За сада іоште о овом операту ништа ближе познато ние.

Аустрия.

Беч, 6. дек. Његово Величество изволело е удостояваюћи особите заслуге, при ланьской нужди сбог суше, земльодржца у торонталской жупании Іована од Чеконића без таксе у грофство подићи.

Уедно удостояваюћи подвиге приликом ланьске нужде, као и у призрению други особити заслуга изволело е Његово Величество милостиво подарити Іосифу Рибариу без таксе орден гвоздене круне трећег степена, секретару штатхалтерие Александру Стоячковићу, римокатоличком свештенику у Іерзегу у крашевской жупании Ђорђу Таршоцком и кр. савѣтнику и велико купцу пештанском Іосифу Фабрициусу витешки крст ордена Франца Іосифа и великом судцу Карцаг Ладиславу Варро златни крст за заслуге са круном. Іоште е Његово Величество милостиво дозволило да се следећима найвише задовольство изяви што су помагали и дѣйствовали да се ланьска нужда савлада: Коморнику и посланику при кралѣв. пруском двору Алойзу грофу Карольиу, подпредсѣднику штатхалтерие Сигисмунду Хуеберу, барону Симону Сини и Іосифу Етвешу, грофу Антону Сапари, барону Бела Орци, грофу Гвидо Карачоньи, бар. Антону и Бели Липтай, Антону од Марцибањи, бар. Адолфу Вазмер и Францу Хемсу, торонталском великом жупану Стефану Петровићу и бившем великом жупану зарадске градомеђе Теодору Сербу, жупанийским администраторима: Едуарду Капи, Антону Ченгес, Лудвигу Хайду, Августу Пинковићу, Стефану Амбрусу, Іовану Фелдвари и Бартоломеу Розгоньи, великом капетану хајдучког диштрикта Гаврилу Силлѣ, првом поджупану торонталске градомеђе Іосифу Барах, подкапетану Язигие и Кумание Сигмунду Хегедишу, землѣдржцима: Стефану Силаши, Лудвигу Бернату, Вилхелму Бајзат, Іовану и Михайлу Ронай, Андрии Талиан, Іовану Синкай, Августин Ковач, Ернест Штајгасер, Алберт Вођанер и Аугусту Трефорту, земальском грађевинском директору Емилу Лидеманн, грађевинском иншпектору при регулираню Тисе Карл Херих, пропсту и пароху Чонградском Лудвигу Фиртеру пробству и пароху у Сегедину и Сентешу Антону Кремингер и Матии Лееб, деканту и пароху у Кевермешу у чанадском комитату Іосифу Микошевић, римокатоличком пароху у Бикеш Чаба Антону Пеки, римокатоличком пароху у Ендред и Банфалви у Бикешкой градомеђи Едуарду Шиффнеру и Петру Купса, православним паросима у вел. Кикинди и Яму Павлу Влаховићу и Іосифу Поповићу, евангелском душепопечителю у Чаби у бикешкой градомеђи Густаву Себериньи, римокатоличком пароху у Нађлак Павлу Радић, евангеличким душепопечительима у Сентешу и Мереберинь у бикешкой градомеђи Іовану Балаша и Павлу Єленском, градоначалницима у Вршцу, Дебрецину, Сегедину и Суботици, Ђорђу Станчићу, Іовану Селеши, Іосифу Ташлеру и Андрии Флатт, грађевинском инциниру у сатмарской градомеђи Карл Кисели, кнезу места Марко у чанадской градомеђи Емериху Урбанец ерариалном дворском судцу у Денти у темешкой градомеђи Іовану Ђуланьи, среском лекару у Язбериню Антону Рихвалски, учителю у Винги у темешкой градомеђи Францу Глас, угостителю у Мишколцу Іосифу Фехир, землѣдржательки у чанадской градомеђи Марии Марковић рођ. Ласло, одборима сегединском, ђулайском, батоньском, сегварском и тарчаерском, далѣпештанском одбору домаћица за подпомаганѣ оних у нужди и напоследку женском друштву у Сегедину.

Беч, 7. нов. Његова преузвишеност бискуп Штросмаер одпутовао е из Беча у Ђаковар. Г. Франц Рачки кои е Његову преузвишеност у Рим пратио, као што „Дом“ явля, наименован е од Његове светости папе за апостолског протонотара, (ad instar paticipantium).

Любляна, 5. дек. Пети транцпорт мексикански доброволяца отишао е ючер у Трст да се за превоз укрца. —

Србия.

Београд, 1 Дек. Ючер као на дан првоз. Андрие, прославлѣна е овде успомена онога дана, када е Србия звою самосталност задобила, и у ред европски држава поново ступила. Кнез и кнегиня били су у своме конаку у име целог овдашњег конзуларског тѣла од талиянског конзула поздравлѣни, кои е том приликом желю изявио, да добри одношаи кои између Порте и србске владе постое и надалѣ приятельски остану. У дворишту кнежевог конака свирала е са србском и турска банда. Осим тога Турци су тако учтиви били да су и свое бедеме заставама изкитили. При паради у кнежевой пратньи био е и турски паша из града. —

Русия.

Варшава, 3. дек. Сутра ће опет у овдашньой цитадели 5 погублѣни бити. Осуђени су: благородници Ладислав Вуентовски молер, Бранислав Яскулски, бронзар, далѣ од грађанског реда Винценц Брониевски, маркер, Фридрих Трост, каишар, и Едуард Хоххаузер, оргуляр. Први запалише 6. октобра прошле године варшавски магистрат, осим тога признали су да су участници били у атентату против грофа Берга. Бентовски и Трост обтужени су осим участвия на оружаной побуни, да су и варшавског полицая Галинског убили о. г. у Јануару месецу.

Пруска.

Берлин, 5 Декем. Войска коя се из войводства натраг вратила (гарде регименте) свечано е дочекана. Краль е войску у краткой беседи поздравио и похвалио.

Италия.

Милано, 4 Декем. Єдан солдат карабинер одкрио е у Селлеро, у провинции Бергамо єдан депо од 500 пушака и више сандука муниціе. — У южной е Италии свет яко узбуђен сбог повишеня цене у соли и дувану

Неаполь, 21 Нов. Земля се налази у нереду и незаконитом станю; за ово ясно сведоче бриганти (четаши). У провинцияма отима бриганство све већма мах; тако се явля из Катануаро да тамо млоге чете постое, особито чета едне жене по имену Мария Оливерия яко се одликуе. Кажу да е лепа, од прилике 25 год. стара и одвећ одважна и слободна. Она е била жена єдног бриганта кои е у едном сукобу са Пиемонтезима погинуо; она е била такођер ухваћена и на смрт осуђена, али некако сретно умакне. Сада стои на челу єдне млогобройне чете у околини Кантацаро, и постала е страшило тамошньи Пиемонтеза. Из Салерна стигла е вѣст, да е између Пиемонтеза и чете Транчеллиове жесток сукоб био, приком четовођа и іоште два бриганта погину. Народна гарда у Пуцуоли разстроена е.

У Риму е сад главно и важно то, што папа с Русиом хоће да прекине рачун. „Франс“ доказуе, да е папа хтео руском посланику да пасоше пошлѣ, али су га, вели, од тога одвратили, и навели, да блажию форму избере, и да руског посланика у Ватикану не прима. Барон Маендорф не чекаюћи да му се то двапут каже не ће о новой години ићи папи, да честита. Бог и душа папа іошт држи, да се са свѣтским суверенима великих сила сме и може успѣшно клипка вуѣи. Раздор овай с Русиом ником не ће тако добре доћи, као Виктору Емануилу.

Турин, 5. дек. У Талиянском сенату генерал Ламармора одговараюћи на беседу Биксие препоручуе за у будуће штедню, како би се извори за потребу войске осигурати могли, без да се организация копне и поморске силе слабити мора. — Одданост кою земля при напредплаћаню пореза показуе, налаже дужност те помагаюће изворе неисцрпити. —

Шпания.

Мадрит, 4. декембра. Новине „Нотициял“ являю да е ново министарство у Португалской образовано. Министарство се из следећи особа састои: Савия министар президент и ратни миниетар; Фернандец ла Хоц, унутрашньих дѣла; Калонге споляшньи; Ронкали, правде; Мояно, явни грађевина; Рубал Каба, марине; Биланова, финанциие; и Еглана од колония (населбина). Кабинет е е умѣрен, и хоће по уставу без реакциие да управля.

Мадрит 4. дек. (у вече). Кральица министерство Савие ние потврдила. Она е к' себи позвала Лерсунда, Истурица и Мирафлореса и с' њима е дуго конферовала. Криза іоште трае.

Мадрит 5 Дек. Криза министарска прошла е. Министарсво Нарваеца опет е потврђено без икакве промене у особама.

Америка.

Три године ево се већ навршуе како у Америци грађански рат буктити поче, како се браћа рођена међу собом крвавити почеше — југ, и сѣвер.

А зашто? — „За слободу!“ Сѣвероамериканци хтедоше робове (црнце) ослободити. Хтедоше их са осталим подайницима слободне Америке изравнати, та и они су људи, па зашто неби такођер людска права уживали, коя и остали американци уживаю. Сѣвер е благородно мислио.

Али се југовци томе из петиних жила одупреше. Ко би им силна памучна поља обдѣлавао, и памук купио? Ко би пиринац жнѣо, шећерну трску косио, кад неби робови? — Роб несме човеком постати!

Тако југовци.

*

С'тога из савеза американских држава изступе, рат се заподене, али какав страшан рат!

Рат, у коме е за ово три године близу два милиона люди пало.

Да скупе слободе!

Юг непопушта.

Сѣвер ће іош манѣ попустити. Єр юговци робство бране, а сѣвер слободу, човечество!

Па колико ће іоште юначке крви са обе стране потећи, докле се тай страхотни рат несврши?

И коли ће на последку надвладати?

На прво е млого теже одговорити; на последнѣ са свим лако.

Робство ће та пре та после, морати подлећи слободи.

Сѣвероамериканци и юговци надмећу се у свирѣпству и у умишлиима да едно другом шкоде, да едно друго у правом смислу сатре, па ма та средства од човечности забранѣена или незабранѣна била, ма ти умишљаи у самом паклу ковани били.

Сѣвер е у овой страшной борби (од кое се Европа грозити мора) до данас показао да е човечнии, и поштении од юга.

Сѣвер се само са дозволѣним средствама брани и напада, дочим югу ништа свето ние, само кад би се робство одржати могло.

За ово последнѣ ясно сведочи последньи догађай из Нюіорка.

Юговци хтедоше мучки сѣверу кућу над главом упалити, хтедоше мучки велику трговачку варош Нюіорк у прах претворити.

Вѣсти кое из Нюіорка од 17 Нов. овамо стигоше донеше слѣдећи глас:

Нюіорк е требо по плану юговаца и ниових приятеля 13 и 14 о. м. на свима краевима упалѣн и разорен бити.

У четрнаест велики гостионица ватра е подпалѣна била, такођер и у пристаништу млоге барке и лађице кое найпре сеном и сламом испунише, трудише се да подпале. План е што може бити добро измишлѣн, али невешто изведен био. Они нештедише ни терпентина ни фосфора ни други запалителни средства скоима мазаше намештае ћилимове, и све што се у соби упалити може. Али ватра се ние могла из тог узрока распрострети што су собе затворене биле, међу тим било е и рано подпалѣно између 9 и 11 сати у вече, те тако без икакве штете, све се угуши. За сада е само толико власт докучила. да су юговци овай ђаволски план измислили.

Овако се само подле душе и пржибабе свете а не юнаци. —

Нюіорк 26. новемб. (у вече). Конгрес е отворен. Председник изявлює рат решително дотле водити, докле юг непокорен буде. Препоручує преустройство устава кое робство на целой области уние укида.

Са бойног поля по едном обширном телеграму стигле су следеће вѣсти: Юговски генерал Хоод потучен е био код Мурфересборо у Тенессе на желѣзничком путу Нашвила и Шатанога, 10 енглеских миля од Нашвила. Хоод е изгубио кое мртви кое ранѣни и зароблѣни 7 до 8000 люди. По званичном извештаю изгубио е Хоод пред овим у битки код Франклина 1000 зароблѣни и до 4000 кое мртвих кое ранѣних, у обема биткама дакле 12000 до 13000 люди. Хоод е млого топова и другог убойног материяла изгубио. У битки код Франклина ранѣни су юговачки генерали Клербурн и Адамс, а у оной код Мурфересборо погинуо е еден юговачки генерал а два су ранѣна. Без сумнѣ е, да Хоодова армада коначном уништеню иде. Из Ришмонда и Петерсбурга никакви важни вѣсти, армада Грантова изванредно е дѣателна и труди се по свой прилици да Лее-у на пут стане, да неможе у Георгию войске послати.

Разне новости.

5. о. м. умро е у Кракови негда бивши кралѣвски пољски официр Петар Сековски, кои е редку старост од 104 године доживио. Његова деца умрла су давно пре њега, само унуци стаяше на његовом гробру.

Нов. 16. о. м. ухваћен е у Карлштату тамошньи поштарски чиновник Ф. кои е на исти начин као Калаб у Бечу (осуђен на 6 год. робие) марке са писама крао, и писма сакриво. Он е суду предан.

У виртембершком кралѣвству постои од 10 година една мала општина методиста (нека вѣрозаконска секта пореклом из Америке) коя е већ на 500 душа нарастла. Методисте имаю већ од године дана свою капелу и славе тамо с' времена на време св. тайну вечеру, али на начин кои од аугсбурске вѣроисповеди (луторанске) одступа. Кад су у Виртемберг дошли да живе, изяснили су се били, да ће у найужем саюзу са протестантском црквом живити, и подчинѣни ньиовим правилама бити. Врховни црквени савѣт више е реди опоминяо на неупутно или неправилно светковане св. тайне вечере, али бадава, проповѣдник методиста толико е исто реди говорио да од уобичаеног обреда одустати неће. За то буде са предикаонице явлѣно да се е овай од земальске цркве нѣговим одговором сам изключио, да се дакле као изступлѣн из земальске цркве и задруге сматрати има. Уедно сваки опоменут буде, да у скупштинама методиста нипошто не участвує, ер ће тако исто као и горньи проповедник проћи. Но по свой прилици канда ће сви своме проповѣднику слѣдовати, бар е такав изглед.

Слушатель права на лавовском свеучилишту неки Левковиц, помеша се такођер у побуну, буде од Руса ухваћен и на робию у Сибирию оправльен. Нѣгова мати чивуткиня, реши се делити судбу свога сина, и већ се код нѣга іош од юлия месеца налази.

(Заиста леп примѣр материнске любави, и могаоби млогой матери християнки за углед служити.)

НАЙНОВИЕ.

Беч 8 Дек. Код штацие Шпилфелд на южной желѣзници сукобише се два влака. Од путника осташе двое мртви, четири бише тешко а шеснайст лако ранѣни, међу последньима и бан Шокчевић кои е лаку рану на врату задобио.

Букурешт 6 Дек. Кнез Куза наименовао е Константина Негри за председника, генерала Флореско за подпредседника коморе. Такођер е кнез нов закон за науку одобрио.

ТРГОВИНА.

Н. САД 11. дек. Сбог хрђави путова ове е недељ слаб довоз био. Пшенице е само 500 мерова довежено, напротив кукуруза е млого више било. Цене су ове: пшеница 3 ф. — 3 ф. 50 н., наполица 2 ф. 20 — 2 ф. 40 н., зоб 1 ф. 50 — 1 ф. 54 н., горушица 2 фр. 40 — 2 фр. 60 н., ечам 1 фр. 20 — 1 фр. 30 н., проя 1 ф. 60 н. кукуруз у клипови 50 н. по мерову. Дебели свиньи од 20—24 новч. фун. Од ючер е код нас зима у правом смислу наступила те нимало непопушта. Данас е почео и ситан снег веяти. Леда на Дунаву іоште нема.

НОВИ БЕЧЕЙ 5. декем. Путови се у нас мало поправише те с тога довози почеше ячи бивати, и трговина наново оживи. Прошле су недељ одпловиле последнѣ лађе одавде (житарице) кое су раном натоварене биле. Вода опада.

Сисак 6 Дек. Цена у пшеници пала е са 5—10 новч. по мерову, продано е 10,000 мерова пшенице и то 4000 мер. 88—89 фун. бачке по 3 фор. 40 новч., 1500 мер. 87 фун. бечкеречке по 3 фор. 25 новч., 3000 мер. 85 фун. бечкеречке по 2 фор. 85 новч., 1500 мер. панчевачке 87 фун. по 2 фор. 65 новч., зоби е продано свега 19000 мерова. Време е благо и влажно вода долази.

ПЕШТА, 7. Дек. Житна радня ове недељ доста е незнатна била. Продано е 4000 мер. бачке пшенице 86—87 фун. по 2 фор. 85 новч. на три месеца, и 1500 мер. потиске пшенице 88 и по до 89 фун. по 3 фор. 15 нов. за готов новац. Цене су у 5—10 новчића по мерову тргле. — Раж, слабо се тражи, ефтиния у 5 нов. На пештанской житной берзи цене овако стое: Банатска пшеница 88—89 фун. 3 фор. 5—3 фор 15 новч., мало лакша 85—88 фун. 2 фор. 50—2 фор. 90 новч., потиска 84—87 фун. 2 фор. 50—2 фор. 90 новч., мало тежа 88—90 фун. 3 фор. 10—3 фор. 30 новч., бачка 85—87 фун. 2 фор. 70—2 фор. 85 новч., раж, 78—80 фун. 1 фор. 75—1 фор. 85 новч., ечам за пиваре 70—72 фун. 1 фор. 60—2 фор. 30 новч., зоб 45—50 фун. 1 фор. 20—1 фор. 28 новч. по мерову.

Свиньска пияца. Прошле е недељ радня врло жива била, продано е свега 3700 комада, и то: 2400 комада банатски по 20 новч. фун. Осим тога за Берлин и Праг отишло е 200 ком. првог (найболѣг) еспапа по 26 новч. фунта.

БЕЧ, 6. дек. Недельни вашар од 29. нов. до 5. Декемврия. Дотерано волова 928 мађ. 388 галички 747 немачки свега 2063 ком. у тежини од 480—630 фун. по комаду. Цена 23 ф. 50 н. до 26 ф. 50 н. средня цена 25 ф. 5 н. по центи а 114—168 ф. 50 н. по комаду.

Теоца довежено е 3366 к. по 16 до 24 нов. фунта; ягањца 264 к. по 6 до 8 фр. по пару; оваца 580 к. од 19—20 н. по фунти; свиня 777 к. (назимад) по 22—26 н. фун.; 195 к. свиня (средньи) по 19—21 н. фун. 1041 к. свиня тежки од 22—24 н. по фунти.

Виктуалие: кромпир 1. 20 н. грашак 8 ф. 50 нов. сочиво 10 ф. 25 н., пасуль 5 ф. 50 н., по мерову. Путер 48 н. масло 61 н. свиньска маст 42 н. фунт. яя 40 к. за 1 ф. а. вр.

Житна пияца 5. дек. Приврно слабой продаи едва се цене од прошле недељ одржаше. Раж е у неколко новчића по мерову ефтиния, такођер и зоб и ечам. Пшенице е свега 20,000 мер. продано, цене су следеће: Пшеница марошка 89 фун. 3 ф. 30 н., банатска 88 фун. 3 фрр. 20 н, мађарска 87 фун. 2 фр. 85 н., раж, словачка 80 фун. 2 фр. 40 н. ечам моравски 73 фун, 2 ф. 27 н., словачки 72 фун. 2 ф. 15 н., зоб, 50 фун. 1 ф, 52 н. транзито.

Вуна. Єднако слаба радня, ништа се непродае.

Шпиритус. Довоз е врло слаб, цене пададу. 30—33 града 42—44 н., ректифициран 35 града 46—47 н,

Шећер. Рафинад 30 ф. 50 н. — 31 ф., Мелис 27 ф. 50 н. — 29 ф. 50 н., ломпен 26. 50—27 ф. 50 нов., бастерн 23 ф. 50—24 ф. 50 н.

Бечка берза од 10. децембра.

Дукати	5.51
Сребро	115.75

Вучена лутрия.

Будимска. 9. децембра. 23. 81. 63. 40. 41.

ОГЛАСИ.

Стечай.

На учительску стацию у Гааду мимо предаваня србског и романског езика снабдѣвену са годишньом платом од 80 фр. а. в. 4 ланца ораће землѣ, 30 кибли жита, 10. киб. кукуруза, 50 фун. соли, 12 фун. свећа, 4 хвата дрва и слободног стана отварасе стечай до 31 дек. т. л. докле сви они, кои желе ту стацию получити, имаду прошения своя снабдѣвена са изводом из записника крещаеми са сведочбом сврху изучени наука, сврху досадашнѣг свог владаня диецезалном овом консисториуму поднети.

Из засѣдания консисториално школског у Темишвару дне 17. новембра 1864. државног.

Диецезални конзисториум Темиш. 30—4—4

Оглас

У Путинци, близу код Руме, налази се кућа на главвной улици за издаванѣ, едан дућан, една лепа велика соба и куйна, шпайс, таван, подрум, штала, авлия и башта, такођер котобанѣ и амбар за рану.

Извѣстити се може код уредничства овога листа. 35—2—3

ОГЛАС.

Наслѣдници покойног Васе Поповића иначе Туркуле, продаю кућу у Ноном Саду лежећу под бр. 1976. у богданском сокаку, из слободне руке на врло добра условия, кои имаю волю могу се известити, по ради цене и продае, код г. Іована Деметровића шнайдера у лебарском сокаку у кући Г. Іосима Мачванског. 34—2—3

Стовариште пива.

Подписани има чест п. н. поштованой публици обявити, да е он од 1 децембра по р. 1864. велико стовариште ШТАЙНБРУШКОГ ПИВА найболѣ каквоће из славно познате пиваре АНТОНИЯ ДРЕХЕРА У ШТАЙНБРУХУ примио, и да е на основу згодног уговора са управительством поставлѣн у то приятно положенѣ, да може подпуно одговорити сваком дотичном изискиваню.

Нарочито подписани обраћа позорност на то, да се код нѣга може добити пиво ПО ОРИГИНАЛНУ ЦЕНУ У ПИВАРИ АНТОНИЯ ДРЕХЕРА, едино са додатком подвозна трошка, и да се може куповати ради удобности п. н. публике у бурадима како од еднога тако и од полак акова.

У Н. Саду у дец. 1864.

ФРАНЦ РИПЛ,
закупник варошке пиваре и права точеня пива у Н. Саду.

31—3—3

Стовариште пива.

Подписано управительство узима чест овим обявити, да е оно ради удобности своих поштованих муштерия у Новом Саду и целом долнѣм пределу од 1. децембра по р. 1864. предало СТОВАРИШТЕ СВОЕ ПИВАРЕ

г. Францу Риплу У Новом Саду,

где ће се пиво из наше пиваре — на основу ради тога заключена уговора — увек у найбольой каквоћи и едино са додатком подвозна трошка само ПО ОРИГИНАЛНУ ЦЕНУ моћи добити.

У Пешти у дец. 1864

Управительство
пиваре Антония Дрехера у Штайнбруху.

32—3—3

Уредник и издаватель Петар Нинковић.

Брзотиском епископске књигопечатнѣ у Н. Саду.